

Meerjaren Ontwikkelings Programma ISV3 2010-2014

Gemeente Den Helder

Concept 4 maart 2010

INHOUDSOPGAVE

DEEL 1: Stedelijke vernieuwing

- 1 Beleidsprioriteiten van Rijk en provincie
- 2 Stedelijke vernieuwing in Den Helder
- 3 Prioriteiten binnen de gemeente
- 4 Afweging en selectie van doelen gemeente
- 5 Begroting en planning

DEEL 2: ISV Bodemprogramma 2010-2014

- 1 Inleiding
- 2 Bodemprogramma ISV
 - 2.1 Doelstelling
 - 2.2 Taakverdeling
 - 2.3 Criteria voor projectselectie
 - 2.4 Projecten
 - 2.5 Prestatieverantwoording

Bijlagen:

- I Bovenlokale afstemming
- II Doelstellingenoverzicht stedelijke vernieuwing
- III Projectentabel bodemprogramma

DEEL1: Stedelijke vernieuwing 2010-2014

1 Beleidsprioriteiten van Rijk en provincie

Eind 2009 heeft de provincie Noord-Holland de 'Provinciale uitwerking van het Rijksbeleidskader Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 3 (ISV-3) 2010-2014' vastgesteld. In dit beleidskader geeft de provincie haar eigen beleidsvertaling weer op het gebied van stedelijke vernieuwing, hoe zij het ISV voor de periode 2010-2014 wil gaan inzetten, en welke doelen Rijk en provincie willen bereiken.

Hoofdpijnen Rijksbeleidskader

Met haar stedelijke vernieuwingsbeleid beoogt het Rijk vooral de gemeenten te stimuleren om tot stedelijke vernieuwing te komen. Voor de derde ISV-periode is het budget voor stedelijke vernieuwing door het Rijk fors verminderd. Dit betekent dat vrijwel alle gemeenten in Noord-Holland te maken zullen krijgen met een aanzienlijke vermindering van de ondersteuning voor stedelijke vernieuwing. In totaal is het budget dat via de provincie Noord-Holland verdeeld wordt, verminderd met 35%.

Het Rijk formuleert in haar beleidskader de volgende drie algemene doelstellingen van stedelijke vernieuwing:

1. bevordering van de kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad (rekening houdend met een te verwachten afname van het aantal huishoudens);
2. bevordering van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving (voorzieningen, openbare ruimte, groen, water, ontmoetingsplekken, veiligheid);
3. bevordering van een gezonde en duurzame leefomgeving in het algemeen en in het bijzonder bodem en geluid.

Provinciale beleidsprioriteiten

In haar uitwerking van het Rijksbeleidskader formuleert de provincie aanvullende beleidsprioriteiten waarmee zij op een aantal punten een bredere inzet mogelijk maakt van het ISV door gemeenten:

1. balans bereiken tussen vraag en aanbod op het gebied van wonen;
2. versterking van de sociaal-culturele infrastructuur;
3. versterking van de stedelijke economie.

Het Rijksbeleidskader blijft voor de provincie het uitgangspunt. De doelstellingen van het Rijk, uitgewerkt in meetbare indicatoren, wordt door de provincie beschouwd als een minimumpakket. Gemeenten wordt gevraagd om de provinciale prioriteiten mee te nemen en mee te wegen bij het opstellen van het stedelijke vernieuwingsprogramma.

Wonen

De provincie wil met het ISV bijdragen aan de doelstellingen van de komende provinciale woonvisie. Daarin legt zij de nadruk op duurzaamheid (duurzaam bouwen, energiebesparing, CO2-reductie) en transformatie van de bestaande woningvoorraad. Met transformatie kan een meer gedifferentieerd aanbod worden bereikt dat aansluit op de woningbehoefte.

De provincie wil in eerste instantie in de woningbehoefte voorzien door verdichting en intensivering binnen de bestaande bebouwing. Vanwege de vergrijzing zal in de kwantitatieve bouwopgave ook de opgave voor nulredenwoningen en zorgwoningen moeten worden meegenomen (onder andere in de vorm van cluster-wonen, begeleid-wonen en woonservicecentra). Het is aan de regio's en de gemeenten om dit verder uit te werken in concrete regionale actieplannen (RAP's).

Mede via de verstedelijkingsafspraken zullen middelen beschikbaar komen voor nieuwbouwprojecten op lastige locaties in de steden. De financiële ondersteuning in het kader van de stedelijke vernieuwing zal zich vooral richten op de bouw van zorgwoningen en de verbouw tot nulredenwoningen.

Versterking van de sociaal-culturele infrastructuur

De provincie wil de relatie tussen de ontwikkeling van de sociaal-culturele infrastructuur en de stedelijke vernieuwing versterken. Zij streeft naar een wisselwerking tussen het sociaal beleid en het beleid voor de fysieke en economische leefomgeving. Niet alleen op het gebied van zorg en welzijn, maar ook op het gebied van cultuur en cultuurhistorie.

Binnen de versterking van de sociaal-culturele infrastructuur wil de provincie bij voorrang de integrale aanpak van vitaal wonen bevorderen. Dat vraagt niet alleen om passende woningen maar ook om passende algemeen voorzieningen in de wijk die voor iedereen toegankelijk en bruikbaar zijn. Met de voortgaande vergrijzing gaat het vooral om zorg- en welzijnsvoorzieningen in de buurt. Maar ook andere voorzieningen, zoals bibliotheken, dorps- en buurthuizen, sport- en onderwijsvoorzieningen kunnen vaak in combinatie met elkaar worden ontwikkeld (MFA's, woonservicecentra, brede school) en zo een duurzame bijdrage leveren aan de leefbaarheid en de kwaliteit van de woonomgeving.

De oplossing moet komen van 'lokaal maatwerk'. Gemeenten zijn daarvoor primair verantwoordelijk, en zullen moeten samenwerken met woningcorporaties, zorg- en welzijnsinstellingen en bewonersorganisaties. De provincie wil lokale partijen hierbij ondersteunen. Het ISV is daarvoor in het verleden succesvol ingezet en dit wil de provincie continueren.

Op het gebied van cultuur en cultuurhistorie kan de herbestemming van cultureel erfgoed en de inzet van culturele planologie bij inrichting en vormgeving van de openbare ruimte tot een versterking leiden van de ruimtelijke kwaliteit en (culturele) identiteit van een stad, wijk of dorp. Bovendien kan het ook de participatie en betrokkenheid van bewoners bij de fysieke veranderingen in hun directe omgeving bevorderen.

Versterking van de stedelijke economie

Behoud of uitbreiding van ruimte voor economische activiteiten in bestaande stedelijke gebieden is van belang voor de werkgelegenheid en de verhoging van de arbeidsparticipatie.

De provincie streeft naar het mogelijk maken van werkfuncties in de directe woonomgeving (functiemenging). Dit kan bijdragen aan het verhogen van de (sociale) veiligheid in de wijk, aan het creëren van 'broedplaatslocaties' voor startende ondernemers, en aan de acceptatie van en respect voor de werkfunctie in de wijk. Het gaat hierbij om kleinschalige, betaalbare en toegankelijke bedrijfsruimte

die past in de woonomgeving en geen overlast veroorzaakt. Werkfuncties met een wijkgericht afzetgebied (bijv. reparatie, zorg, ambacht) horen in de woonomgeving thuis. Ook niet milieubelastende kleinschalige en creatieve werkfuncties kunnen heel goed een plek vinden in de woonomgeving. Dit heeft tot gevolg dat wordt vergroot.

Daarnaast streeft de provincie naar het uitplaatsen van grootschalige milieubelastende werkfuncties uit de wijk. Het ISV-geld kan mede ingezet worden om transformatie van bedrijfslocaties mogelijk te maken. Algemeen uitgangspunt hierbij is dat verlies aan ruimte voor economische activiteiten gecompenseerd wordt.

2 Stedelijke vernieuwing in Den Helder

Den Helder maakt al jaren werk van een stedelijke vernieuwingsopgave die bijdraagt aan de door Rijk en provincie geformuleerde stedelijke vernieuwingsdoelen. Den Helder richt zich met de stedelijke vernieuwing al jaren op de wijk Nieuw Den Helder Centrum, op het Stadshart, en op de Stelling Den Helder. De gemeente wordt hierin bijgestaan door de provincie Noord-Holland en het Rijk in de Stuurgroep Stedelijke vernieuwing.

Nieuw Den Helder Centrum

In Nieuw Den Helder Centrum (NDHC) is een uitgebreid stedelijk vernieuwingsprogramma ingezet, ingegeven door een aantal omstandigheden in de wijk die op het gebied van wonen, werken, en leefbaarheid (criminaliteit) serieuze aandacht behoeften. De oude, en daarmee in overhand aanwezige goedkope woningen waren mede de oorzaak van een relatief eenzijdige bevolkingssamenstelling. Op dit moment is er dan ook sprake van een bevolkingssamenstelling die meer dan 100 etnische groeperingen omvat. Daarnaast is het aantal niet of laag opgeleiden zeer hoog. De daaraan gerelateerde sociale en veiligheidsproblemen waren dan ook zeer ernstig en dreigden onbeheersbaar te worden.

Er is een programma opgezet, waarin door de inzet van verschillende trajecten de woon- en leefomstandigheden zullen verbeteren en de sociale structuur van de wijk wordt verbeterd. Daartoe is door de gemeenteraad een structuurvisie (De Wijkvisie, december 2004) en Het Wijkontwikkelingsplan (maart 2005) vastgesteld en is besloten tot een grootscheepse sanering van de wijk Nieuw Den Helder Centrum.

In opdracht van de Stuurgroep Stedelijke Vernieuwing (provincie, gemeente en de ministeries van VROM, Defensie en EZ) heeft Zeestad CV/BV de stedelijke vernieuwingsopgave in Nieuw Den Helder Centrum ter hand genomen. Inmiddels hebben er de afgelopen jaren behoorlijke investeringen in Nieuw Den Helder plaatsgevonden. De meeste projecten zijn nu in uitvoering of zullen binnenkort in uitvoering gaan. Vanuit de beschikbare subsidies voor Nieuw Den Helder (ca. 8,4 miljoen) wordt een investeringsniveau van ca. 45,7 miljoen bereikt/mogelijk gemaakt in zowel openbare ruimte als vastgoedontwikkelingen. In Nieuw Den Helder Centrum ligt vanuit stedelijke vernieuwing nog één opgave: de herstructurering van de Falgabuurts.

Stadshart

Het Structuurplan Stadshart 2020 beschrijft op hoofdlijnen wat nodig is om Den Helder te ontwikkelen tot een levendige woon-, werk- en recreatiestad. Uitbreiding van het stadscentrum met Willemsoord en het optimaal benutten van de ligging aan het water vormen daartoe de sleutel. Via deze twee sporen krijgt de vernieuwing van het Stadshart met woningen, winkels en kantoren gestalte.

Op basis van het Structuurplan heeft de gemeente vervolgens het Uitwerkingsplan Stadhart (UP) vastgesteld. Het UP is een gedetailleerde en haalbare uitwerking van het Structuurplan Stadshart.

Het UP formuleert de volgende doelstellingen:

- Het versterken van de geborgenheid van de stad, in contrast met de weidsheid van de haven en de zee. De identiteit van de havenstad wordt

versterkt door de ontwikkeling van een maritiem programma en woonmilieus aan de haven en de zee.

- Het aanhelen van het fijnmazige, stedelijk weefsel in de stad door kleinschalige, pandsgewijze nieuwbouw.
- Willemsoord ontwikkelen tot volwaardig en compleet stadsdeel met een menging van functies, zoals wonen, werken en vrije tijd functies.
- De ontwikkeling van een cultureel programma op Willemsoord Zuid met een koppeling naar de culturele voorzieningen in de omgeving, door de verplaatsing van de schouwburg naar Willemsoord Zuid.
- Het concentreren en versterken van het kernwinkelgebied, door de toevoeging van winkelconcentraties met gebouwde parkeervoorzieningen. De uitstraling van bestaande winkelstraten wordt verbeterd.
- Het versterken van de regionale functie van Den Helder. De synergie tussen de verschillende centrumfuncties versterken, door de herpositionering van de horeca en de nieuwe publieke functies. Het stadhuis krijgt een plek in het stadshart, de bibliotheek en schouwburg krijgen een regionale of zelfs landelijke uitstraling.
- Verbetering van de bestaande woonomgeving, door het opknappen van openbare ruimte, het toevoegen van groen en de aanleg van het stadspark.
- Het gefaseerd aanbieden van diverse woonmilieus. Door de toevoeging van nieuwe woningtypes worden bewoners vastgehouden en de wooncarrière in het stadshart gestimuleerd. Nieuwe bewoners worden aangetrokken door de ontwikkeling van onderscheidende woonmilieus in het stadshart.
- Het toevoegen van eigentijdse sociale- en maatschappelijke voorzieningen.
- Ontwikkelen van de toeristische sector, verbetering van het ondernemersklimaat.

Voor de periode die van belang is voor het ISV-3 tijdvak (t/m 2014) geeft het UP de volgende fasering aan:

Fase 1 (tot en met 2013):

Korte termijn-verbeteringen in de stad starten in 2008, zoals de aanleg van de eerste delen van het stadspark en de herinrichting van de grachtengordel en enkele woonstraten. Daarnaast worden een 3-tal prioritaire projecten in voorbereiding genomen (inmiddels is de bouw daarvan gestart in 2009).

Naast de verbeteringen op korte termijn wordt in deze periode gewerkt aan de ontwikkeling van Willemsoord Zuid met onder andere de schouwburg. Ook wordt de Spoorstraat Oost en het Zusterhuis aan het Julianaplein ontwikkeld. Daarnaast wordt de stationslocatie met het nieuwe stadhuis ontwikkeld, net als een gedeelte van de woningen aan de Prins Hendriklaan. De openbare ruimte in de directe omgeving van deze bouwprojecten en de 3 prioritaire projecten wordt heringericht. In deze fase wordt ook het sociale programma met projecten als opvang voor dak- en thuislozen en broedplaatsen voor kunstenaars uitgevoerd.

Fase 2 (van 2014 tot en met 2018):

In deze fase wordt de winkelconcentratie aan de Spoorstraat aangelegd. Ook wordt Willemsoord Zuid verder ontwikkeld met onder andere woningen, (nacht)horeca en ruimten voor bedrijven en culturele activiteiten. Er wordt een start gemaakt met de ontwikkeling van Willemsoord Noord. De kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte wordt ook in deze fase doorgezet.

Stelling Den Helder

De Stelling van Den Helder is een uniek stukje cultureel erfgoed en heeft vanuit recreatief, toeristisch en ecologisch oogpunt grote waarde. Om die reden is de Stelling opgenomen in het stedelijk vernieuwingsproces. Doel is om in verval geraakte onderdelen weer te herstellen en een nieuwe functie te geven. Ook de natuur en recreatieve mogelijkheden krijgen een impuls. De Stelling is onderdeel van het 'beschermd stadsgezicht'.

Den Helder wil de Stelling Den Helder weer een herkenbare plek in het landschap geven. Daartoe moet de liniedijk zijn oude militaire profiel terugkrijgen. Dit betekent herstel van afgegraven onderdelen, het opnieuw uitgraven van gedempte stukken van de liniegrachten en het aanpassen en verwijderen van beplanting. Een eerste gedeelte van de liniedijk is in september 2009 in ere hersteld.

De in 1989 opgerichte Stichting Stelling Den Helder zet zich in voor een tweede leven van het Helderse vestingcomplex. Daarbij heeft zij niet alleen behoud en herstel van de Stelling voor ogen, maar ook het geven van nieuwe maatschappelijke functies aan de verschillende onderdelen. Op dit moment loopt er een tender om te komen tot verhuur van ruimten in Fort Westoever.

3 Prioriteiten binnen de gemeente

In de Strategische Visie 2020 heeft Den Helder haar gewenste lange termijnperspectief uiteengezet voor de ontwikkeling van de stad. Den Helder is een maritieme stad met een krimpende bevolking en een veranderende economie. Den Helder kiest voor een koers op duurzame verbreding van haar economische dragers en het op orde brengen en houden van het vestigingsklimaat. Daarmee bouwt Den Helder voort op haar tradities, maar kiest zij ook duidelijk voor vernieuwing.

De Strategische Visie 2020 verwoordt de toekomstvisie voor Den Helder als volgt: “Den Helder wil zijn positie als centrumgemeente van de Kop van Noord-Holland heroveren met goede en diverse werkmilieus, plezierige en veilige woonmilieus, een breed en kwalitatief goed voorzieningenniveau, een aantrekkelijk en levendig stadshart en een adequate infrastructuur. Daarvoor is het nodig dat de mensen in Den Helder willen blijven en dat nieuwe mensen en bedrijven naar Den Helder komen. Stabilisatie van het inwonersaantal is daarbij het eerste doel, waarna een stijging tot circa 60.000 inwoners wordt nagestreefd.”

Deze visie is uitgewerkt in een zestal doelen:

1. Duurzame economie: “Den Helder ontwikkelt een duurzame economie met de offshore, de haven, kennis en technologie (inclusief onderwijs), duurzame (wind)energie, toerisme en recreatie en zorg en wellness als belangrijkste dragers”;
2. Maatschappelijke betrokkenheid: “Sociale zwakte wordt tegengegaan door inwoners maatschappelijk betrokken te krijgen en mee te laten doen aan de samenleving, enerzijds door mensen aan het werk te krijgen door aanbieden van opleidingen op diverse niveaus inclusief HBO en voldoende aanbod van banen, anderzijds door mensen maatschappelijk te activeren met andere activiteiten dan werk.”;
3. Goed wonen: “Den Helder biedt een grote variëteit aan ruim opgezette, groene woonmilieus die tegemoet komt aan de vraag van de (potentiële) inwoners. Er is speciale aandacht voor bijzondere woonlocaties en het creëren van mogelijkheden tot wonen aan of op het water.”;
4. Toerisme: “Toerisme en recreatie worden geprofessionaliseerd, gebaseerd op enerzijds de rust, ruimte en natuur in Den Helder en anderzijds op het in de gemeente aanwezige (maritiem) cultuurhistorisch erfgoed. De kwaliteitsslag beoogt hogere bestedingen in deze economische pijler.”;
5. Centrum: “Den Helder krijgt een levendig en veilig stadshart (inclusief Willemsoord) door te zorgen voor concentratie van stedelijke functies in het stadshart, een aantrekkelijk winkelcentrum met diversiteit en kwaliteit, goede en sociale veilige horeca, kunst, cultuur en evenementen en een goed voorzieningenniveau.”;
6. Infrastructuur: “De infrastructuur van Den Helder is afgestemd op de functie van centrumgemeente en past bij de geplande woningbouwproductie en is passend bij de economische ontwikkeling.”

De doelen moeten veelal door de methode van gebiedsontwikkeling bereikt worden. Bij de vaststelling van de Strategische Visie heeft de gemeenteraad besloten prioriteit te geven aan drie gebiedsontwikkelingen: Stadshart, Willemsoord en de haven.

Dit heeft ook zijn vertaling gevonden in de Verstedelijkingsafspraken die de gemeenten in Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland hebben gemaakt met het Rijk voor de periode 2010-2020. Eén van de ontwikkelopgaven hierin op het gebied van de stedelijke economie is de economische versterking van stadscentra, waaronder Stadshart-Willemsoord (incl. stationsgebied) in Den Helder.

Van deze prioritaire gebiedsontwikkelingen hebben het Stadshart en Willemsoord een directe relatie met de stedelijke vernieuwingsdoelen van Rijk en provincie. Zij dragen direct bij aan het behalen van de gemeentelijke strategische doelen Goed wonen, Toerisme (cultuurhistorie Willemsoord) en Centrum. Ze zijn daarmee van belang voor alle stedelijke vernieuwingsdoelen van Rijk en provincie:

1. bevordering van de kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad;
2. bevordering van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving (voorzieningen, openbare ruimte, groen, water, ontmoetingsplekken, veiligheid);
3. balans bereiken tussen vraag en aanbod op het gebied van wonen;
4. versterking van de sociaal-culturele infrastructuur
5. versterken van de stedelijke economie.

Indirect wordt ook bijgedragen aan de derde Rijksdoelstelling (bevordering van een gezonde en duurzame leefomgeving in het algemeen en in het bijzonder bodem en geluid), omdat de bouwactiviteiten in het Stadshart en op Willemsoord gepaard gaan met de noodzakelijke bodemsaneringen.

In het volgende hoofdstuk wordt dit aan de hand van de voor het meerjarenprogramma stedelijke vernieuwing opgevoerde ontwikkelingsprogramma nader uiteengezet.

4 Afweging en selectie van doelen gemeente

In de vorige ISV-periode heeft Den Helder zowel projecten in het Stadshart en Willemsoord als in de wijk Nieuw Den Helder in het MOP Stedelijke vernieuwing opgevoerd. Voor de komende periode wil Den Helder zich in het MOP ISV3 uitsluitend richten op projecten in het Stadshart en op Willemsoord.

Dat is niet alleen omwille van de in de Strategische Visie geformuleerde prioriteiten. In de afgelopen ISV-periode is er in Nieuw Den Helder Centrum veel bereikt. Voorzieningen zijn toegevoegd (onder andere de MFA, het Cruijff-court) en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving is fors verbeterd. Inmiddels wordt er daarom sterker ingezet op de niet-fysieke verbeteringen in de wijk, waarbij de aanpak gericht is op de sociale problematiek; arbeid, scholing, participatie en de aanpak 'achter de voordeur'. Den Helder doet daarom ook mee aan de zogenoemde 40+ wijkenaanpak van het ministerie van VROM door een projectplan voor maatschappelijke verbeteringen in Nieuw Den Helder in te dienen voor het verkrijgen van subsidie.

Voor het ISV3 gaat het dus om de gebieden Stadshart en Willemsoord. Hier liggen grote uitdagingen om samen met de betrokken partijen tot verbeteringen in de gebouwde omgeving, de openbare ruimte en het voorzieningenniveau te komen.

In de komende ISV-periode maakt Den Helder, volgens de fasering zoals aangegeven in het Uitwerkingsplan (UP) Stadshart, werk van verschillende fysieke projecten. Deze zijn in onderstaand schema aangegeven. Per project is aangegeven welke gemeentelijke, Rijks- en provinciale doelen ermee gediend worden.

Project	Doel UP Stadshart	Rijksdoel / provinciaal doel
Spoorstraat Oost	Het aanhelen van het fijnmazige, stedelijk weefsel in de stad door kleinschalige, pandsgewijze nieuwbouw. Verbetering van de bestaande woonomgeving, door het opknappen van de openbare ruimte.	Bevorderen kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad. Balans tussen vraag en aanbod op het gebied van wonen. Bevorderen fysieke kwaliteit van de leefomgeving. Versterken van de stedelijke economie (functiemenging).
Stadspark	Verbetering van de bestaande woonomgeving, door het opknappen van openbare ruimte, het toevoegen van groen en de aanleg van het stadspark	Bevorderen fysieke kwaliteit van de leefomgeving
Stationsgebied	Het versterken van de regionale functie van Den Helder. De synergie tussen de verschillende centrumfuncties versterken, door de herpositionering van de horeca en de nieuwe publieke functies. Het stadhuis krijgt een plek in het stadshart, de bibliotheek en schouwburg krijgen een regionale of zelfs landelijke uitstraling.	Bevorderen fysieke kwaliteit van de leefomgeving
Koningsdriehoek	Het aanhelen van het fijnmazige,	Bevorderen fysieke kwaliteit van

	stedelijk weefsel in de stad door kleinschalige, pandsgewijze nieuwbouw. Verbetering van de bestaande woonomgeving, door het opknappen van de openbare ruimte.	de leefomgeving.
Stadshart woonbuurt (openbare ruimte projecten)	Verbetering van de bestaande woonomgeving, door het opknappen van openbare ruimte, het toevoegen van groen en de aanleg van het stadspark	Bevorderen fysieke kwaliteit van de leefomgeving
Willemsoord Zuid	Willemsoord ontwikkelen tot volwaardig en compleet stadsdeel met een menging van functies, zoals wonen, werken en vrije tijd functies. Het gefaseerd aanbieden van diverse woonmilieus. Door de toevoeging van nieuwe woningtypes worden bewoners vastgehouden en de wooncarrière in het stadshart gestimuleerd. Nieuwe bewoners worden aangetrokken door de ontwikkeling van onderscheidende woonmilieus in het stadshart	Bevordering kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad. Balans tussen vraag en aanbod op het gebied van wonen. Versterken van de stedelijke economie (functiemenging).
Schouwburg	De ontwikkeling van een cultureel programma op Willemsoord Zuid met een koppeling naar de culturele voorzieningen in de omgeving, door de verplaatsing van de schouwburg naar Willemsoord Zuid	Versterking van de sociaal-culturele infrastructuur
Bibliotheek	Het versterken van de regionale functie van Den Helder. De synergie tussen de verschillende centrumfuncties versterken, door de herpositionering van de horeca en de nieuwe publieke functies. Het stadhuis krijgt een plek in het stadshart, de bibliotheek en schouwburg krijgen een regionale of zelfs landelijke uitstraling.	Versterking van de sociaal-culturele infrastructuur

Aan dit programma wordt door de gemeente gewerkt op basis van verschillende financieringsbronnen. Behalve de ISV3-bijdrage zijn dat algemene middelen van de provincie voor de stedelijke vernieuwing in Den Helder, bijdragen van de gemeente en van partners zoals de Woningstichting Den Helder.
Geen van de hierboven genoemde projecten zijn eerder aangemerkt voor een ISV-bijdrage.

In de Stuurgroep Stedelijke Vernieuwing van december 2009 is overeengekomen dat Den Helder de ISV3-bijdrage geheel ten goede laat komen aan het project Spoorstraat Oost. Dit project heeft niet alleen een hoge urgentie, het dient van alle bovengenoemde projecten tegelijkertijd de meeste gemeentelijke, rijks- en provinciale doelen.

In het volgende een korte toelichting op het project Spoorstraat.

Spoorstraat Oost.

Spoorstraat Oost is het straatdeel dat gelegen is tussen de Hoogstraat en de Molenstraat. Er staan panden leeg, er zijn panden gesloopt en de openbare ruimte is armoedig. De Spoorstraat is gelijktijd één van de belangrijkste winkelstraten in het kernwinkelgebied in het Stadshart. De herontwikkeling van het gebied is van belang vanwege de wens van het gemeentebestuur om lege plekken, vervallen panden en plaatsen waar verloedering op de loer ligt aan te pakken. In de tweede plaats is na de verwijdering van de droogloop in de Spoorstraat grote behoefte om in de Spoorstraat een volgende stap te zetten in de vernieuwing. In de derde plaats is de Spoorstraat een belangrijke verbinding naar Willemsoord waarvoor ontwikkelingsplannen worden gemaakt.

Spoorstraat Oost is één van de deelgebieden uit het Uitwerkingsplan Stadshart Den Helder. De huidige uitstraling van de Spoorstraat Oost vraagt om een "spoedige ontwikkeling" (Uitwerkingsplan, pp 118, sept.2008) en heeft urgentie.

Behorend bij het Uitwerkingsplan is de Planexploitatie opgesteld waarin de programmatische en financiële kaders verder uitgewerkt zijn. In de Planexploitatie worden de adressen genoemd van de percelen die zouden moeten worden betrokken bij de aanpak. Daarbij gaat het om het deel van de Spoorstraat vanaf huisnummer 69 tot en met nummer 101, de huisnummers 1e Vroonstraat 88 en 90, 2e Vroonstraat 87 oneven tot en met 93 oneven en Juttersplein 2 en 3. Ook Dekamarkt is betrokken bij het gebied vanwege de wens om de parkeergarage te optimaliseren.

Het beeld van het oostelijk gedeelte van de Spoorstraat wordt nu nog bepaald door lege plekken en een aantal vervallen panden. Dit gedeelte van de straat zal geen onderdeel meer zijn van het kernwinkelgebied. De ontwikkeling zal gericht moeten zijn op woningen, mogelijk gecombineerd met kleinschalige functies zoals dienstverlening en speciaalzaken die niet passen in het kernwinkelgebied. De gevels aan de straat zullen moeten worden aangeheeld door de lege plekken te bebouwen. Vervallen panden die de moeite waard zijn kunnen worden opgeknapt. De openbare ruimte zal verbeterd worden om het verblijfsklimaat te verbeteren. De Spoorstraat is een belangrijke wandelroute naar Willemsoord.

De stand van zaken van nu is dat er stedenbouwkundige uitgangspunten zijn opgesteld die besproken zijn met potentiële investeerders. De haalbaarheid van de investeringen wordt tot eind 2010 onderzocht.

Voor wat betreft de Spoorstraat Oost beperkt de planexploitatie (overheid) zich tot de benodigde verwervingen, kosten bouw- en/of woonrijp maken en grondopbrengsten (grondexploitatie). In een eerder gemaakte planexploitatie is een voorlopig negatief resultaat (NCW) berekend van € 3.850.000,- (prijspeil 2008).

Voor alle genoemde projecten is het te bereiken concrete resultaat (in meetbare indicatoren, zoals aantal woningen, oppervlak voorzieningen etc.) weergegeven in het doelstellingenoverzicht in bijlage II.

5 Begroting en planning

In bijlage II is het doelstellingenoverzicht (volgens format van de provincie) opgenomen. Hierin is elk project geconcretiseerd door voor elk project het te leveren resultaat zo concreet mogelijk aan te geven (aantal woningen, oppervlakten nieuwbouw, groen, openbare ruimte).

Daarnaast is voor elk project een financiële uitsplitsing gemaakt naar mogelijke financieringsbronnen en is per project indicatief aangegeven wanneer de planfase is afgerond, wanneer de realisatiefase wordt gestart en wanneer het project voltooid is.

Bij de begroting is rekening gehouden met de berekeningswijze van de ISV3-bijdrage (multiplier van 12 voor investeringen van gemeente en derden voor het gehele ISV-programma).

DEEL 2: ISV Bodemprogramma 2010-2014

1 Inleiding

Dit bodemprogramma 2010-2014 beschrijft het bodemdeel van het ISV programma van de Gemeente Den Helder. Het bodemprogramma beschrijft welke projecten de gemeente in de periode 2010 t/m 2014 verwacht aan te pakken.

Daarnaast beschrijft dit bodemprogramma de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan bodemtaken die geen onderdeel uitmaken van ISV. Het accent ligt hierbij op de wijze waarop de gemeente uitvoering geeft aan het landelijk Besluit Bodemkwaliteit.

2 Bodemprogramma ISV

2.1 Doelstellingen

Bodemsanering maakt onderdeel uit van stedelijke vernieuwing. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de bodemsaneringsoperatie in het stedelijk gebied ligt bij Gemeente Den Helder. Vandaar dat de gemeente als onderdeel van het ISV-programma een bodemprogramma opstelt. Met dit bodemprogramma geeft Gemeente Den Helder invulling aan de volgende doelstellingen:

- Alle locaties met (mogelijk) risico's voor de volksgezondheid, de zogenaamde humane spoedlocaties, zullen worden onderzocht en indien nodig gesaneerd of beheerst
- Alle locaties met (mogelijk) risico's op verspreiding van verontreinigende stoffen (spoedlocaties op basis van verspreidingsrisico's) en ecologische spoedlocaties zullen worden onderzocht en indien nodig zoveel mogelijk gesaneerd of beheerst. Indien er sprake is van grootschalige grondwaterverontreiniging zal in samenwerking met betrokken partijen door middel van een gebiedsgerichte aanpak beheersing of sanering plaatsvinden
- Uitvoering nazorg bij saneringslocaties met restverontreiniging
- De stedelijke vernieuwing stagneert niet door bodemverontreiniging
- Er vindt een maximale integratie plaats van bodemsanering in de geplande ruimtelijke ontwikkelingen, waardoor per saneringsproject een zo hoog mogelijke multiplier bereikt wordt,
- Een operationeel en up to date gehouden Bodeminformatiesysteem maakt adequate informatievoorziening richting burgers en andere belanghebbenden mogelijk

Naast bovengenoemde doelstellingen voor het bodemprogramma 2010 t/m 2014 rondt de gemeente, gebruikmakend van reeds toegekend budget ook enkele projecten af uit haar bodemprogramma van de vorige planperiode die voor 2010 gestart zijn.

Landelijk bestuursconvenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties

De gezamenlijke overheden, rijk, provincies, gemeenten en waterschappen, hebben in een landelijk bestuursconvenant afspraken gemaakt over afronding van de gewenste ontwikkeling van het bodembeleid in Nederland en over de aanpak van spoedlocaties bodemsanering.

Het convenant beschrijft een wijziging van het bodembeleid in Nederland.

Deze is gebaseerd op een aantal uitgangspunten:

- decentralisering van verantwoordelijkheden en uitvoering
- sturing door beleidsafspraken in bestuurlijke overeenkomsten
- samenhang bodembeleid met energie- en waterbeleid
- verdere integratie bodemsaneringsbeleid in een gebiedsgerichte benadering, mede in het kader van het ruimtelijke ordeningsbeleid
- accommoderen van het toenemend gebruik van de bodem onder milieuhygiënische randvoorwaarden

De wijziging houdt een verbreding en verdieping van het bodembeleid in, waarbij centraal staat:

- verwerven van kennis over de risico's van het gebruik van de ondergrond,
- benutten van de kansen van de ondergrond (bv ondergronds bouwen, bodemenergie) en het verschaffen van instrumenten hiervoor,
- optimaliseren van samenhang en samenwerking tussen de verschillende beleidsdoelen (bv op gebied van bodem, ruimtelijke ordening, water, energie),
- maken van afspraken over de aanpak van spoedlocaties,
- waar nodig aanpassen van de bestuurlijke taakverdeling toegesneden op een optimale uitvoering van taken en bevoegdheden.

In het convenant is ook vastgelegd hoeveel budget het Rijk beschikbaar stelt voor bodemsanering voor de programmaperiode 2010 t/m 2014 en hoeveel binnen het totale budget bestemd is voor bodemsanering in het kader van ISV. In het convenant is aangegeven, dat de VNG haar leden zoveel mogelijk zal aansporen conform de afspraken van het convenant te handelen.

De gemeente sluit met de doelen en uitvoering van dit bodemprogramma aan op de afspraken van het convenant voor deze betrekking hebben op bodemsanering in het kader van ISV. Immers, hieraan zijn ook de budgetten gerelateerd. Dit betekent dat de in het convenant gemaakte afspraken over de aanpak van spoedlocaties een belangrijke basis vormen voor de doelstellingen die de gemeente met voorliggend programma nastreeft.

De gemeente zal bij de uitvoering van voorliggend programma waar mogelijk ook aansluiten bij andere elementen uit het convenant. Dit past ook bij de opzet van ISV. Het is eigen aan ISV om bij de uitvoering van projecten te streven naar samenhang tussen verschillende beleidsdoelen.

Een voorbeeld van een degelijke samenhang kan zijn de sanering van verontreinigd grondwater te combineren met warmte-koude opslag.

2.2 Taakverdeling

In de tweede ISV periode (2005 t/m 2009) hebben de gemeente en de provincie een bestuurlijke taakovereenkomst gesloten waarin de taakverdeling tussen provincie en gemeente is vastgelegd.

De gemeente gaat ervan uit dat deze taakverdeling ook de basis vormt voor de samenwerking tussen provincie en gemeente in de voorliggende ISV periode. In de taakovereenkomst is opgenomen dat deze in 2009 geëvalueerd wordt. Mogelijk zal op basis van deze evaluatie een nieuwe overeenkomst gesloten worden. In dat geval zal de nieuwe overeenkomst de basis vormen voor de samenwerking tussen provincie en de gemeente.

2.3 Criteria voor de projectselectie

De bodemsaneringsoperatie in Nederland is er primair op gericht om onaanvaardbare risico's ten gevolge van bodemverontreiniging weg te nemen. Hierbij hebben risico's voor de mens de hoogste prioriteit.

Verder geldt dat de ISV-ontwikkeling bij bodemsanering is ontstaan vanuit de wens de marktdynamiek te vergroten. Het uitgangspunt bij alle bodemsaneringen is dus zoveel mogelijk de markt de sanering te laten financieren. ISV-subsidie is bedoeld voor gevallen van bodemverontreiniging waar de aanpak niet vanuit de markt kan worden gefinancierd of stagneert.

Bij de selectie van de projecten waarvoor Den Helder ISV-subsidie inzet, heeft Den Helder de door de provincie ontwikkelde 7 criteria gehanteerd (zie onderstaand kader) en op basis hiervan een afweging gemaakt. Wij hebben hierbij getracht met de beschikbare ISV-subsidie een zo groot mogelijk maatschappelijk en milieuhygiënisch rendement te bereiken.

Criteria selectie projecten voor ISV subsidie

1 Ernstig geval

ISV-subsidie is in principe alleen mogelijk voor ernstige gevallen van bodemverontreiniging ontstaan voor 1987.

2 Spoed

ISV-subsidie is alleen mogelijk indien er sprake is van een zogenaamde spoedlocatie, een locatie met onaanvaardbare risico's, dan wel het een maatschappelijk urgente locatie betreft. Maatschappelijk urgent houdt in dat bodemverontreiniging maatschappelijk gewenste ontwikkelingen op de locatie belemmert en dat de locatie aangewezen is in het gemeentelijke ISV-programma als ISV-ontwikkelingslocatie dan wel door het college van Burgemeester en Wethouders is besloten de locatie tussentijds op te nemen in het ISV-programma.

3 Kosten onderzoek/sanering

Kosten van onderzoek en plannen dienen door middel van meervoudige of enkelvoudige offerte (conform het inkoop en aanbestedingsbeleid van de gemeente) zichtbaar worden gemaakt. Saneringskosten dienen op basis van een directiebegroting inzichtelijk te zijn gemaakt (of saneringsplan, bestek), zodat een exploitatieoverzicht inzichtelijk is.

Voor de sanering dient een functionele saneringsvariant te zijn uitgewerkt, waarbij wordt gestreefd naar minimale nazorg.

4 Juridische situatie

Bij ernstige verontreinigde bodemverontreinigingslocaties waarvoor sanering spoed heeft dient altijd de juridische situatie bekend te zijn. Voor het uitvoeren van de juridische toets Wet bodembescherming is een juridisch toets-formulier bij de provincie beschikbaar. Veroorzaker/Schuldig eigenaar dient in eerste instantie de kosten te dragen.

5 Betrokken partijen

Naast de veroorzaker en (schuldig) eigenaren dienen ook de andere partijen in beeld gebracht te worden die betrokken zijn bij de toekomstige ontwikkeling (zoals projectontwikkelaar, gemeente, andere mogelijke financierders/beleggers, provincie, etc.); belanghebbenden dienen in eerste instantie de kosten te dragen.

6 Multiplier

Per project wordt een zo hoog mogelijke multiplier nagestreefd en wordt gemotiveerd hoe dit gebeurt. Het type project bepaalt in belangrijke mate welke multiplier haalbaar is.

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Bodem Informatie Systeem (BIS), Bodem Kwaliteitskaart (BKK), functieklassenkaart, bodembeleidsplan; multiplier 2, d.w.z. maximale bijdrage uit het ISV budget is 50%
- Onderzoek en Sanering in relatie tot aanpak spoedlocatie; vuistregels;
 - Historisch onderzoeken (HO) en Oriënterende onderzoeken nieuwe stijl (OO's) inclusief juridische toets; geen multiplier; dwz bijdrage uit het ISV budget is 100% mogelijk;
 - multiplier 2 of hoger: in orde;
 - multiplier <2: motiveren waarom lager dan 2, indien nodig overleg plegen gemeente/provincie
- Onderzoek en Sanering in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen; hierbij worden de volgende vuistregels gehanteerd:
 - multiplier 4 of hoger: in orde;
 - multiplier 2-4 alleen bij hoge uitzondering: motiveren waarom lager dan 4, indien nodig overleg plegen gemeente/provincie;
 - multiplier <2 niet acceptabel

7 Onderhandeling

In de voorgaande stappen zijn de betrokken partijen bekend geworden en is inzicht verkregen in verantwoordelijkheden en kosten. Om de marktdynamiek te vergroten dient in eerste instantie door de gemeente getracht te worden het onderzoek en sanering door derden te laten financieren. Het is immers de bedoeling van het ISV om onderzoek naar bodemverontreiniging en sanering van de

bodem zoveel mogelijk te integreren in maatschappelijke ontwikkelingen.

Eigenaren en bedrijfsmatig gebruikers hebben veelal belang bij deze maatschappelijke ontwikkelingen en daarom ook bij de geschiktheid van de bodem voor het gewenste gebruik. Zij zullen dan ook bereid zijn om aan de sanering van de bodem financieel bij te dragen. De mogelijkheid van de provincie sanerings- en onderzoeksbevelen te geven, is niet geschikt als inzet van de onderhandelingen met belanghebbenden.

Dit instrumentarium moet als uiterste redmiddel worden gezien.

Belangrijk is wel dat niet mag worden bijgedragen aan de waardevermindering ten gevolge van sanering (=herontwikkeling) van het terrein (EG-richtlijn inzake staatssteun). Dit houdt in dat onder de € 100.000,- er geen sprake is van staatssteun ('de minimus'-verordening). Boven dit bedrag geldt de volgende formule:

Overheidsbijdrage is maximaal gelijk aan {saneringskosten-waardevermindering} + 0,15 x saneringskosten

2.4 Projecten

De gemeente Den Helder heeft in dit programma de reeds bekende ISV projecten opgenomen. De ISV projecten vallen uiteen in doorlopende projecten uit de periode t/m 2009 en nieuwe projecten. In bijlage III zijn alle sanerings- en onderzoeksprojecten aangegeven. Bij het opstellen van kostenramingen is uitgegaan van de kengetallen uit onderstaande toelichting.

Toelichting/verantwoording tabel projecten van het Bodemsaneringsprogramma 2010-2014 voor de gemeente Den Helder

Hieronder volgen de door de gemeente Den Helder gebruikte kengetallen en uitgangspunten bij het opstellen van het bodemprogramma en de bijbehorende kostenramingen. Daarbij maakt de gemeente onderscheid in:

1. Doorlopende verplichtingen; nazorgtaken
2. Onderzoeken en saneringen spoedlocaties
3. Onderzoeken en saneringen maatschappelijke ontwikkellocaties
4. Updaten Bodem Informatie Systeem;

Voor alle opgevoerde projecten geldt dat deze voldoen aan de reeds eerder genoemde criteria om in aanmerking te komen voor ISV-gelden.

Ad 1 Binnen de gemeente Gemeente Den Helder bevinden zich diverse nazorglocaties. Gemeente Den Helder neemt de monitoring van de locatie Gasfabriekterrein, DIVMAG, Willemsoord, Nachtengaalstraat, vm Ford-garage Prins Henderiklaan en Spuistraat in de periode 2010-2014 op in het ISV-programma.

Vooruitlopend op de sanering van de locaties Willemsoord en Industrieweg 26 wordt de verspreiding van de verontreiniging gemonitord. Naar verwachting zal na afloop van de sanering van de locaties Breewaterstraat, Falga Nieuw Den Helder en vm Ford-garage die in de komende ISV-periode zijn voorzien, nog enige tijd monitoring van de restverontreiniging nodig zijn.

Ad 2. Voor het onderzoeks- en saneringsprogramma wordt de lijst met (potentiële) spoedlocaties als basis genomen. De gemeente heeft in de

planperiode 2005-2009 de spoedlocaties reeds tot op Oriënterend Onderzoek nieuw stijl (OOns) niveau onderzocht. Echter is voor 7 locaties is geen medewerking van de eigenaar/gebuiker van de locaties verkregen en is de provincie verzocht hiertoe een onderzoeksplicht op te leggen. Voor 2 locatie verwacht wij dat een Nader onderzoek en bodemsanerings- of bodembeheersmaatregelen nodig zijn. Hierin zijn ook asbestlocaties meegenomen. Gemeente Den Helder heeft € 83.000 (waarvan € 24.000= ISV-geld) gereserveerd voor het uitvoeren van onderzoeken en € 100.000 (waarvan € 50.000= ISV-geld) voor het uitvoeren van saneringen op spoedlocaties.

- Ad 3 Uit de werkvoorraad van Gemeente Den Helder komt naar voren dat voor de periode 2010 t/m 2014 naar schatting op 13 locaties bodemonderzoeken (OO en NO zie tabel punt 3.1) en op 12 locaties bodemsaneringen (zie tabel punt 3.1 en 3.2) wenselijk zijn omdat de bodemverontreiniging maatschappelijke ontwikkelingen belemmert. Hierin zijn ook asbestlocaties meegenomen.
- Ad 4. Voor het uitwisseling van bodeminformatie met de het rijk en provincie dient het huidige Bodeminformatiesysteem (BIS) te worden aangepast/uitgebreid. Gemeente Den Helder heeft € 12.500 gereserveerd voor het updaten (aanpassing/uitbreiden versie bestaande BIS en invoer nieuwe data) van het gemeentelijk Bodem Informatie Systeem, waarvan € 7.500 ten laste van het ISV-budget wordt gebracht.

Verder is in verband met de invoering van het Besluit Bodemkwaliteit (BBk) het noodzakelijk om een bodemfunctieklassekaart voor de gemeente samen te stellen. Daarnaast expireert de huidige Bodemkwaliteitskaart en het Bodembeheerplan in 2012. Voor het actualiseren van de Bodemkwaliteitskaart wordt onderzoek gedaan naar het nieuwe stoffenpakket BBk. Voor het samenstellen van de Bodemfunctieklassekaart en het actualiseren van de Bodemkwaliteitskaart en het Bodembeheerplan heeft Gemeente Den Helder € 25.000 gereserveerd. Gemeente Den Helder heeft een bedrag van € 42.000 gereserveerd voor het updaten van het gemeentelijke Bodembeleid.

Voor het afdekken van het verplichte Wbb-aankopen van onverkoopbare woningen en kosten voortvloeiend uit onvoorziene noodzakelijke onderzoeken en saneringen zijn in het bodemprogramma middelen gereserveerd. Verder is de gemeente aangesproken voor de waarde verhoging van de grond ontstaan na het saneren van het vm Gasfabriekterrein met (voornamelijk) rijks en provinciale middelen. Deze middelen worden gedekt uit de gemeentelijk reserve bodemsanering en ingezet voor het uitvoeren van bodemprestaties genoemd in het overzicht onder reserve.

Tenslotte zijn ook de overige gemeentelijke bodemtaken in het bodemprogramma aangegeven en waarvan de formatie kosten worden gedekt uit de reguliere begroting.

Bij de provinciale inventarisatie is aangegeven dat het centrum van Den Helder een grootschalige grondwaterverontreiniging kent. Gemeente Den Helder zal de provincie

ondersteunen bij het in kaart brengen en bij de in samenwerking met betrokken partijen eventueel noodzakelijke gebiedsgerichte aanpak (beheer of sanering).

2.5 Prestatieverantwoording

De gemeente Den Helder wil in de periode 2010 t/m 2014 de volgende doelstellingen realiseren:

- Een actueel Bodeminformatiesysteem;
- Een bodemfunctieklassenkaart;
- Herziene bodemkwaliteitskaarten en bodembeheerplan;
- 16 uitgevoerde oriënterende onderzoeken door de gemeente;
- 3 uitgevoerde nadere onderzoeken door de gemeente;
- 2 uitgevoerde bodemsaneringen door de gemeente op basis van alleen spoed;
- 8 uitgevoerde bodemsaneringen door de gemeente op basis van maatschappelijke urgentie (eventueel in combinatie met spoed);
- nazorg en beheersmaatregelen op 5 locaties.

De projecten die doorlopen uit de periode t/m 2009 zullen inhoudelijk verantwoord worden op basis van gerealiseerde bodemprestatie-eenheden (bpe's) conform in die periode gemaakte afspraken en geldende eisen.

In een landelijk bodemconvenant tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen zijn de belangrijkste doelen voor de periode 2010 t/m 2014 vastgelegd. Deze bepalen de minimaal te realiseren prestaties.

Nieuw bodemstede zal in lijn hiermee eind 2014 in ieder geval bereikt hebben dat:

- alle spoedlocaties onderzocht zijn
- alle humane spoedlocaties gesaneerd of beheerst zijn
- zoveel mogelijk spoedlocaties met verspreidingsrisico's gesaneerd of beheerst zijn
- zoveel mogelijk ecologische spoedlocaties gesaneerd of beheerst zijn

Daarnaast zullen de andere projecten uit het MOP waarvoor de gemeente ISV budget ontvangt verantwoord worden.

De gemeente zal prioriteit geven aan het realiseren van deze prestaties.

Hierbij merkt zij op dat spoedlocaties waarvoor sanering in eigen beheer dient plaats te vinden buiten de prestatieverantwoording van de gemeente vallen.

Verantwoording

De projecten die doorlopen uit de periode t/m 2009 zullen inhoudelijk verantwoord worden op basis van gerealiseerde bodemprestatie-eenheden (bpe's) conform in die periode gemaakte afspraken en geldende eisen.

De prestatieverantwoording over de projecten uit de periode 2010 t/m 2014 zal plaatsvinden op basis van rapportage over de realisatie van de hierboven genoemde prestaties.

De monitoring van de voortgang

In de bestuursovereenkomst over de taakverdeling van bodemtaken tussen de gemeente en de provincie is opgenomen dat er minimaal 4 keer per jaar overleg tussen de gemeente en de provincie plaatsvindt. In dit overleg zal de voortgang besproken worden en in het verslag vastgelegd worden.

In het landelijk bodemconvenant is opgenomen dat uiterlijk najaar 2011 een midterm review uitgevoerd zal worden om na te gaan of de realisatie van de convenantdoelen op schema ligt en of hiervoor voldoende financiële middelen beschikbaar zijn.

De gemeente zal in overleg met de provincie enkele maanden voorafgaand aan de landelijke midterm review de balans opmaken.

Daarnaast zal de voortgang en gemaakte kosten middels de SiSa systemathiek jaarlijks worden verantwoord.

BIJLAGE I

Bovenlokale afstemming en vaststelling

Voor de MOP ISV3-projecten in het Stadshart en op Willemsoord is bovenlokale afstemming met name van belang waar het gaat om de woningbouwopgave.

In zijn algemeenheid heeft afstemming op het gebied van wonen in de regio Kop van Noord-Holland plaatsgevonden in het kader van de Verstedelijkingsafspraken met Rijk en provincie. In het hiervoor opgestelde en door Gedeputeerde Staten vastgestelde Gebiedsdocument Noord-Holland Noord is de woningbouwopgave voor Noord-Holland Noord overeengekomen op 24.800 woningen in de periode tot 2020.

In het kader van de op te stellen Provinciale Woonvisie is onlangs afgesproken dat aan de bestuurders uit de regio wordt voorgelegd om in de regio Kop van Noord-Holland uit te gaan van het bouwen van 5.900 woningen tot 2020. Een verdeling over de gemeenten is hierbij nog niet uitgewerkt.

Wanneer een verdeling over de gemeenten tot stand is gekomen zal Den Helder uitgaande van haar nieuwe Nota Wonen vervolgens een uitvoeringsagenda uitwerken voor de realisatie van de woningbouwopgave. Hierin zal duidelijk worden hoeveel en welk soort woningen er binnen de verschillende deelgebieden van Den Helder gewenst zijn. Hierbij zal rekening worden gehouden met de uitkomsten van het Regionaal Woningmarktonderzoek Kop van Noord-Holland dat vorig jaar is uitgevoerd door bureau Companen.

Op 8 april 2010 heeft het portefeuillehoudersoverleg ROVEZ in de Kop van Noord-Holland ingestemd met het Meerjarenontwikkelingsprogramma ISV3 van de gemeente Den Helder. Een verslag van dit overleg behoort bij deze bijlage I.

BIJLAGE II Doelstellingsoverzicht

Zie Excel-tabel: Format Doelstellingsoverzicht Meerjarenontwikkelingsprogramma ISV3 (2010-2014)

BIJLAGE III Projectentabel ISV Bodemprogramma 2010-2014

Zie Excel-tabel ISV Bodemprogramma 2010-2014